

2 ינואר, 2018
1043025

לתשומת לב אישית

לכבוד,
מר שאול מרידור
הממונה על התקציבים
אגף התקציבים
משרד האוצר
ירושלים

באמצעות מייל: EconomicProgram@mof.gov.il

מכובדי,

הנדון: התייחסות איגוד לשכות המסחר לפרק "הסרת החסמים ביבוא

אישי כאמצעי להפחתת יוקר המחיה" -

טיוטת הצעות החלטה לממשלה בדבר שינויים מבניים שיעלו לדיון

במסגרת הדיונים על התכנית הכלכלית לשנת 2019

הרינו מתכבדים בזאת להעביר את התייחסות איגוד לשכות המסחר לפרק הסרת החסמים ביבוא אישי כאמצעי להפחתת יוקר המחיה, כדלקמן:

1. איגוד לשכות המסחר חרט על דגלו את קידום התחרות במשק, פעל, פועל וימשיך לפעול למען הגברת התחרות. האיגוד מברך על צעדים, שמטרתם להסיר חסמים בלתי נחוצים מהמשק למען התפתחות המשק. תחרות במונח הטהור של המילה, כשלכולם ניתנת הזדמנות שווה. כאשר מעודדים מתחרים מסוימים ומעניקים להם יתרון מובנה, לא ניתן לכנות עוד את המצב תחרות. מדובר באפליה פסולה.

2. ראוי להדגיש, שהמלצות אלה לפישוט היבוא האישי אינן נעשות בחלל ריק, אלא נעשות על רקע המציאות הקיימת כיום של הענקת פטור ב"יבוא אישי מקוון" ממיסי יבוא (מכס/מס קניה), ובאופן מוחלט ממס ערך מוסף בשיעור 17%.

ואין צורך להסביר עד כמה אפליה זו פוגעת קשה בכושר התחרות של המגזר הקמעונאי וגם של הייצור לצריכה מקומית.

3. יודגש, התנגדותנו אינה מחמת הפטור ממס ב"יבוא אישי". היא עומדת בפני עצמה על בסיס העיקרון הברור שחייב להיות שוויון (תחרות הוגנת על בסיס שווה), גם בכל הקשור ל"חוקיות היבוא", שנודעה להגן על הציבור.

4. תחרות חייבת להיות, כאשר כולם מתמודדים בצורה שווה. אי אפשר לקרוא למצב בו נותנים לאחד הצדדים יתרון מובנה (מתחרה שנמצא מעבר לים ושכל מכירה שלו מונעת הכנסות מאוצר המדינה), תחרות שווה. זו אחיזת עיניים. זהו תמרוץ להסטת רכישות מחוץ לישראל.

5. האם הצרכן בישראל צריך להיענש על הבחירה שלו לרכוש מוצרים בתוך שטחי מדינת ישראל? האם יבואני מדינת ישראל, שהשקיעו את מרצם, הונם, עמלם, זמנם וכספם בבניית העסק ומספקים מקומות עבודה, צריכים למצוא את עצמם מופלים לרעה לעומת עסקים בחו"ל?

6. נדגיש את העיקר - התחרות במשק בין המסחר הקמעונאי לבין היבוא האישי, המתבצעת באמצעות רכישות באתרי סחר מקוונים בחו"ל, חייבת להיעשות על בסיס שוויוני מבחינת מיסי היבוא ועקרון "חוקיות היבוא".

7. העובדה שמי שרוכש את אותו מוצר בדיוק באמצעות אתרי סחר בינלאומיים מבלי שהוא נדרש לשלם מיסים במסגרת הפטורים הקיימים היום, בתוספת לכוונה של פטירת היבוא האישי מדרישות "חוקיות היבוא", שחלים על היבוא המסחרי, מהווים איום של ממש בהרס המגזר הקמעונאי בישראל.

8. עיקרון הברזל הוא של שוויוניות. אם המדינה מוכנה לוותר על הנתח שלה מהכנסות המיסוי השונות, הוויתור צריך להיות רוחבי ולא אפלייתי. אותם כללים שחלים על היבוא האישי, צריכים לחול באופן שווה גם על היבוא המסחרי.

9. מי הוא המגזר הקמעונאי בישראל? מדובר באחד מעמודי התווך של כלכלת המדינה. זהו מגזר, המצוי בקשר ישיר עם הצרכנים ועונה באופן ישיר על מכלול הצריכה בישראל, המורכב ממאות אלפי מוצרים.

10. הפריסה הפיזית של המגזר הקמעונאי היא גם בחנויות רחוב בכל רחבי המדינה וגם בריכוז גדול בקניונים ובמרכזי הקניות. מגזר זה הוא בית היוצר של חלק גדול מהמגזר העסקי ומקומות העבודה בישראל. הוא מקיף לא פחות מ-54 אלף עסקים, מעסיק במשרות שכיר למעלה מ-267 אלף עובדים, וכ-500,000 משפחות תלויות בפרנסתם בקיומו, וזאת בנוסף לכ-280,000 משפחות המתפרנסות מייצור מוצרים לשוק המקומי (כ-60% מהייצור המקומי בישראל מופנה לייצור מוצרים הנמכרים בשוק המקומי), המתקיימים בבתי מלאכה ומפעלים קטנים ובינוניים – מעל כל אלה מרחפת סכנת הכחדה, אם תשמר האפליה ואף תוגבר!

11. במשך שנים, מתמודד המגזר הקמעונאי בישראל עם נטל הוצאות וניהול ההולכים וגדלים: תעריפי חשמל גבוהים, מס ארנונה העולה תמידית מדי שנה, עלויות עבודה, הוצאות גדולות בכל הקשור להוראות בתחום הגנת הצרכן, הגנת הסביבה, רישוי עסקים, חקיקת עבודה, ועוד הוראות רגולציה מכבידות ההולכות וגדלות מיום ליום.

12. מעבר להיקפו הגדול ולמספר העובדים בו, למגזר הקמעונאי יחסי גומלין קרובים עם הרבה עסקים אחרים בישראל, הקשורים בו בקשר ישיר כמו התעשייה המקומית, שמוצריה משווקים לשוק המקומי באמצעות הרשתות הקמעונאיות, כל הגידולים החקלאיים וכן מוצרים המיובאים מחו"ל. ניתן להגדיר את המגזר הקמעונאי כצומת המחבר את שלוחות המגזר העסקי כולו.

13. ישראל נתפסת ע"י חברות בין-לאומיות כאחד מעשרת השווקים החזקים בעולם.

14. לדוגמה, ב- 11.11.2017 ("יום הרווקים הסיני") הישראלים ביצעו רכישות בכ- 160 מילון שקל.

15. אשתקד הוכתרה ישראל כמדינה המובילה ב- OECD בהזמנת חבילות ביחס לגודל האוכלוסייה. לפי נתוני חברת התשלומים המקוונים, "פייפאל", ב- 2016 הוציאו הישראלים 11.8 מיליארד שקל על קניות באינטרנט והתחזית היא שבאשר לשנת 2017 עתידים להוציא כ- 14 מיליארד שקל (עליה של 18%).

16. היתרון שנותנת מדינת ישראל לחברות שפועלות מחוץ לישראל, מכווצת את המגזר הקמעונאי ומעבירה מקומות עבודה מישראל לחו"ל.

17. להלן התייחסות האיגוד לטיטות "הצעות ההחלטה להסרת החסמים ביבוא אישי כאמצעי להפחתת יוקר המחייה":

17.1 "כלל הייבוא האישי"

א. במטרה ליצור וודאות לצרכן לגבי "הכמות הסבירה", הצעת ההחלטה קובעת הגדרה כדלקמן:

**'משלוח שעלותו מעל 1,000 דולר עד כמות של 5 יחידות מוצר
ובמשלוח שעלותו נמוכה מ- 1,000 דולר עד כמות של 30 יחידות מאותו סוג מוצר.'**

ב. אנו סבורים, כי יישום הכלל יוביל לעלייה עצומה בערוץ הייבוא המסחרי במסווה של "ייבוא אישי".

ג. ההצעה אינה מייצרת מענה לטענות המפורטות בהתייחסות שהעברנו לוועדה להסרת חסמים ביבוא האישי בעניין זה (ביום 30.8.2017) ובפרט לא לצורך לבחון את הכמות סבירה "בנסיבות העניין" ואף לא לטענה הבסיסית יותר שאין מגבלה של יבוא ברמה שנתית ולמעשה מדי 72 שעות ניתן לייבא שוב ושוב את הכמות שתיקבע ככמות מרבית ושכאמור, בנסיבות העניין, עשויה להיות הרבה מעבר לנדרש ל"צריכה פרטית" של אדם ואף של משפחה. נקודה זו בעלת חשיבות, שכן הטיוטה מעגנת כוונה לפטור מוצרים המגיעים ביבוא האישי מ"חוקיות היבוא".

לכן, יש להגביל את היבוא האישי לצרכיו של היחיד לתקופה קצובה. ולמשלוח אחד ולא לסדרת משלוחים של היחיד.

ד. בקביעת הגדרה כזו של "כמות סבירה", הופכים את נטל ההוכחה ומעבירים אותו למכס שיתקשה עוד יותר לבצע פעילות אכיפה כנגד אלו שינסו לנצל פירצה זו, הן בצד המיסוי והן באכיפת "חוקיות היבוא".

17.2 יצירת מדרג ברור ל"חוקיות היבוא"

א. הצעת ההחלטה היא לפטור את היבוא האישי מדרישות עמידה ב"חוקיות היבוא", ואנו מתנגדים לכך בכל תוקף!

ב. המלצה זו תעמיק את האפליה הפסולה בין היבוא המסחרי, גם בכל הקשור לדרישות "חוקיות היבוא", בין יבוא מסחרי לבין היבוא האישי.

ג. אם סבורה המדינה, שאין צורך ב"חוקיות היבוא", תתכבד ותפטור גם את היבואנים המסחריים מדרישת "חוקיות היבוא" – והרי זהו אבסורד:

אינטרס בטיחות וביטחון הציבור שונה אם המוצר המיובא מגיע לארץ ב"יבוא אישי" או "ביבוא מסחרי"???

האם מוצר הופך לבטוח יותר לשימוש, כאשר הוא מיובא ב"יבוא אישי"???

הכתובת על הקיר:

מדובר בלא פחות מהפקרת בטיחות וביטחון הציבור בשם "הורדת יוקר המחיה" (לכאורה)!

ד. צריך עוד לזכור, שלדרישות חוקיות היבוא יש גם משמעות כלכלית, שבאות לידי ביטוי במחיר המוצר. לא ייתכן שמי שיישא בעלויות אלו יהיו רק היבואנים המסחריים. האם במצב כזה באמת ניתן לדבר על תחרות שווה, או שביודעין מתמרצים מעבר לרכישות בחו"ל ופוגעים אנושות ביבואנים המסחריים ובקמעונאים המקומיים?

ה. אותו מוצר בדיוק, כאשר הוא מיובא לישראל על ידי יבואן מסחרי, חייב לעמוד בדרישות היבוא, ואילו ברגע שמדובר בייבוא אישי, הדרישות הלגיטימיות אינן יכולות ליפול ואינן מתייתרות בגלל זהות "היבואן"!

ו. היבוא האישי המקוון גדל בקצב מהיר מאד וכך גדלות הסכנות הכרוכות בביטול דרישות המפורטות בחוקיות היבוא לכל מוצר. יהיה זה חוסר אחריות מצד אחד להגן על הציבור ביבוא המסחרי ומצד שני לבטל הגנות אלה כאשר מדובר ביבוא אישי ההולך וגובר, ועימו גם פוטנציאל הסיכון ב"יבוא מסחרי", במסווה של "יבוא אישי", מצב, שכאמור, לא ניתן לו מענה ברמת האכיפה בטיטת הצעת ה"מחליטים".

ז. אנו סבורים כי יש לשמור על שוויון בפני עקרון "חוקיות היבוא" כפי שהוא קיים היום, וזאת בין השאר, מטעמים של בטיחות הציבור, בריאות הציבור, הגנה על הסביבה, מניעת הפגיעה בעקיפין בציבור הרחב וחשיפתו לסיכון עקב שימוש במוצרים המיובאים ביבוא אישי ושאינם נדרשים לעמוד בדרישות התקינה הרשמית והוראות "חוקיות היבוא".

ח. להלן דוגמאות של מוצרים שייכנסו לארץ בחופשיות באם תוסר "חוקיות היבוא", ב"יבוא האישי":

- מוצרי תעבורה כגון רפידות בלם, צמיגים או קסדות, שהינם בעלי היבט בטיחותי ואשר נדרשים לעמידה בתקן, יבוא לא מוסדר במסגרת יבוא אישי עלול להוות סיכון לכלל הציבור.
- מוצרים חשמליים כגון מטענים לפלאפונים, שאינם עומדים בדרישות התקינה ומסכנים את המשתמשים בהם ואת סביבתם.
- תחפושות לילדים וצעצועים שאינם עומדים בדרישות התקינה ומסכנים את הילדים.
- תמרוקים ותוספי תזונה שאינם עומדים בדרישות משרד הבריאות ואין לדעת מה השפעתם על הצרכים אותם.
- אופניים חשמליים, קורקינטים חשמליים, הוברבורד שאינם עומדים בדרישות התקינה, ואף חמור מכך, העדר פיקוח על מוצרים אלה במידה

והם נדרשים ל RECALL- או STOP SELLING על ידי היצרן. במקרה זה האופניים ודומיהם ממשיכים להיות בשימוש ולהוות סכנה לציבור.

- רופאי שיניים רשאים לייבא מוצרים דנטליים (כגון שתלים וכתרים)ביבוא אישי לשימוש העסק. מוצרים אלה אינם עומדים בדרישות משרד הבריאות אך למרות זאת רופאי השיניים עושים בהם שימוש עסקי ומשתילים אותם בפיהם של מטופלים ללא ידיעתם.

לסיכום עמדתנו העקרונית:

כבר היום סובלים היבואנים המסחריים מאפלייה קשה במיסוי, המעמידה אותם בפני סכנה קיומית. הצעת ההחלטה רק תעמיק את האפליה ותוביל להרס מוחלט של המגזר הקמעונאי בישראל.

הכתובת, באותיות של קידוש לבנה, על הקיר.

לא מדובר בהפחדה ובחזון אפוקליפטי, אלא בקריאת המציאות, המתבססת על המצב בשטח: אנו נמצאים בפני איום כבד של קריסת אלפי עסקים יבואנים, יצרניים, משווקים, חנויות, רשתות ונותני שירותים, המעסיקים מאות אלפי מועסקים במגזר המסחר והשירותים.

היינו מצפים ממדינת ישראל, שחורטת על דגלה את דגל "הורדת יוקר המחייה", (חזון לו אנו שותפים) לבחון מה הן העלויות האמיתיות של כל עסק בישראל.
עת אז, אפשר יהיה לראות בצורה ברורה, כי המרכיב המרכזי בעלויות של העסקים בישראל מושת על ידי המונופולים המוחלטים בבעלות המדינה (מס ארנונה, חשמל, מים, רישוי עסקים ועוד ועוד) ובתוספת רכיבי עלות העסקת עובדים.
(כך לדוגמא: בתקופה האחרונה הגדילה המדינה את מספר ימי החופשה של העובדים; שכר המינימום גדול; ההפרשות הפנסיוניות הוגדלו גם הן).

יש לא מעט צביעות בפעולות המדינה, הפוגעות בעסקים במדינת ישראל בתנועת מלקחיים:

מצד אחד מגדילות באופן קבוע את העלויות של המגזר העסקי ומן העבר השני, המדינה מוותרת על חלקה לטובת עסקים בחו"ל, באופן שרק מעמיק את אי השוויון.

ייבוא אישי הוא מבורך. תחרות מבורכת אף היא.

אולם, אין זה נכון ליצור אפלייה מבנית בין אתרי סחר בינלאומיים לבין היבואנים הישראלים. אפלייה זו מסיטה את הצריכה הפרטית לארצות חוץ ובטווח הבינוני, וודאי הארוך, פוגעת בצמיחה, מצמצמת את בתי המלאכה והתעשייה, המייצרים לשוק המקומי, ומצמצמת את מספר מקומות העבודה בישראל.

ההמלצות, המעוגנות בטיוטת הצעת "המחליטים", לפישוט ה"יבוא האישי", אינן נעשות בחלל ריק, אלא נעשות על רקע המציאות הקיימת כיום של הענקת פטור ב"יבוא אישי מקוון" ממיסי יבוא (מכס/מס קניה), ובאופן מוחלט ממש ערך מוסף בשיעור 17%.

אפליה זו פוגעת קשה בכושר התחרות של המגזר הקמעונאי וגם של הייצור לצריכה מקומית.

התנגדותנו אינה מחמת הפטור ממש ב"יבוא אישי". היא עומדת בפני עצמה על בסיס העיקרון הברור שחייב להיות שוויון (תחרות הוגנת על בסיס שווה), גם בכל הקשור ל"חוקיות היבוא", שנודעה להגן על הציבור:

הצרכן הישראלי, מספיק נבון לדעת אם הוא מעוניין לבצע את הרכישה באתרי סחר בינלאומיים או לרכוש את המוצרים אצל הקמעונאים המקומיים, עם היתרונות הלא מבוטלים הגלומים ברכישה כאן בישראל!

(לרבות: אחריות של ספק ידוע ומוכר, זכויות צרכניות הנובעות מחקיקה צרכנית, קבלה מיידית של המוצר, אפשרות בחינה של המוצר והתאמתו לצרכיו, לרבות מדידה פיזית, שירות לאחר קנייה, ידיעה ברורה בדבר היות המוצר בטוח ובטיחותי לשימוש האישי, בחסות עקרון "חוקיות היבוא").

בכבוד רב,

עו"ד דן כרמלי
המשנה למנהל הכללי

העתק:

עו"ד אוריאל לין- נשיא איגוד לשכות המסחר
חה"כ משה כחלון- שר האוצר
חה"כ אלי כהן- שר הכלכלה והתעשייה
מר שי באב"ד- מנכ"ל משרד האוצר
מר שי רינסקי- מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה